

77. ÍÞRÓTTAÞING ÍSÍ

HOTEL NATURA
16.-17. MAÍ 2025

Þingskjal nr.

Tillaga um Afreksstefnu ÍSÍ

Flutningsaðili: Framkvæmdastjórn ÍSÍ

77. Íþróttathing ÍSÍ, haldið 16. til 17. maí 2025, á Berjaya Reykjavík Natura hótél, samþykkir eftirfarandi stefnuýfirlýsingu Íþrótta- og Ólympíusambands Íslands í afreksmálum.

AFREKSSTEFNA ÍSÍ

Inngangur

Sameiginlegt markmið íþróttahreyfingarinnar er að Íslendingar eigi hverju sinni afreksfólk og afreksflokka í íþróttum er skipi sér á bekk með þeim bestu í heiminum. Í því felst að efla hæfni og færni þeirra sem að afreksíþróttastarfinu koma og tryggja möguleika afreksíþróttafólks framtíðarinnar til að ná settu marki, stuðla að bættum aðstæðum íþróttafólks, og efla þjálfarakunnáttu. Öll vinna að því að ná settu marki í afreksíþróttum skal eiga sér stað innan siðferðisgilda íþróttahreyfingarinnar með velferð íþróttafólks að leiðarljósi. Stefna ber að því að ástundun afreksíþróttafólks sé hluti af lífsmunstri og það að einstaklingurinn helgi íþróttinni krafta sína komi ekki niður á þroska hans og undirbúningi undir að takast á við lífið að íþróttiferli loknum.

Íþróttahreyfingin þarf að stuðla að framförum og framþróun í afreksíþróttastarfinu á sem víðtækastan hátt. Íþróttahreyfingunni ber að setja sér tímasettar, markvissar og raunhæfar áætlanir sem tengjast afreksíþróttastarfinu, svo sem um frammistöðu á skilgreindum stórmótum.

Mikilvægt er að tryggja gott aðgengi afreksíþróttafólks að íþróttamannvirkjum og að sérsambönd fái aðgengi að íþróttamannvirkjum vegna æfinga og keppni. Aðstaða til æfinga og keppni skal jafnan uppfylla þær kröfur sem gerðar eru til afreksíþrótta samkvæmt afreksstefnum sérsambanda ÍSÍ.

ÍSÍ skal í samvinnu við sérsambönd ÍSÍ móta tímasett markmið og aðgerðaáætlanir vegna þeirra og kynna fyrir hreyfingunni, sem og framvindu þeirra. Skulu þau markmið vera mælanleg og aðgerðaráætlanir framkvæmanlegar og taka mið af þeim markmiðum og viðfangsefnum sem getið er um í afreksstefnu þessari.

Afreksíþróttastarf Íþrótta- og Ólympíusambands Íslands (ÍSÍ) fer fram á vettvangi Afreksmiðstöðvar Íslands (hér eftir nefnt AMÍ) sem skilgreinist jafnframt sem eitt af sviðum ÍSÍ.

Afreksmiðstöð Íslands

AMÍ vinnur með sérsamböndum að því að hámarka árangur afreksíþróttafólks og liða.

77. ÍPRÓTTAÞING ÍSÍ

Hjá AMÍ starfa sérfræðingar á mismunandi sviðum íþróttar- og heilbrigðisvísinda sem sinna stuðningi, fræðslu og ráðgjöf fyrir, og í samvinnu við, sérsambönd ÍSÍ.

Til að stuðla að því að umhverfi afreksíþróttafólks sé vænlegt til árangurs er ekki síður mikilvægt að starfsfólk AMÍ vinni náið með skólasamfélaginu til að tryggja samræmi í uppbyggingu afreksstarfs á vettvangi skóla, íþróttafélaga og sérsambanda.

Þar að auki sér AMÍ um að móta stefnu um þátttöku Íslands á ólympískum viðburðum, ásamt því að sinna undirbúningi og utanumhaldi vegna þátttöku Íslands á ólympískum viðburðum.

AMÍ styður einnig við afreksíþróttastarf sérsambanda með því að styðja fjárhagslega við afreksstarf sérsambanda. Forsenda styrkveitinga er að sérsambönd hafi markvissa og raunhæfa afreksstefnu, ásamt aðgerðaráætlun og siðareglum. Leitast skal við að úthluta styrkjum til sérsambanda til allt að fjögurra ára í senn til þess að tryggja fyrirsjáanleika en það er þó háð stuðningi ríkisins ár hvert. Stuðningurinn felst í fjárframlögum vegna verkefna sem skulu vera fyrirfram skilgreind í aðgerðaráætlun viðkomandi sérsambands.

Sérstök reglugerð skal sett um styrkveitingar vegna afreksmála í samstarfi við sérsambönd ÍSÍ.

Viðmið afreka og flokkun alþjóðlegra móta

AMÍ skal skilgreina alþjóðleg mót í samvinnu við hvert sérsamband ÍSÍ og tilkynna sambandsaðilum um slíkar skilgreiningar. Alþjóðleg mót skulu jafnan skilgreind í þrjá flokka, A, B og C og skulu eftirfarandi skilgreiningar vera til hliðsjónar.

Vegna flokks A sem jafnframt flokkast sem stórmót: Mót á efsta stigi viðkomandi íþróttagreinar í fullorðins flokkum enda sé tiltekinn fjöldi þátttökupjóða í slíkum mótum, s.s. Ólympíuleikar, Paralympics, heimsmeistaramót, Evrópumót eða önnur sambærileg mót. Í öðrum flokkum eru skilgreind mót sem flokkast neðar hvað varðar mikilvægi og stærð hjá hverju sérsambandi fyrir sig.

AMÍ skal á hverjum tíma skilgreina viðmið afreka í samvinnu við hvert sérsamband ÍSÍ og kynna innan íþróttahreyfingarinnar slík viðmið.

AMÍ og afreksíþróttafólk

Eftirfarandi skilgreiningar skulu vera til hliðsjónar varðandi einstaklinga og flokka:

- Framúrskarandi íþróttafólk eða flokkur/hópur íþróttafólks eru þeir einstaklingar eða flokkar/hópar sem skipar sér með árangri sínum í fremstu röð í heiminum og Evrópu samkvæmt skilgreiningum AMÍ í samvinnu við sérsambönd ÍSÍ.
- Afreksfólk eru þeir einstaklingar/flokkar/hópar sem standast viðmið í viðkomandi íþróttagreini sem skilgreind eru af viðkomandi sérsambandi í samvinnu við AMÍ.
- Afreksefni teljast þeir einstaklingar/flokkar sem taldir eru að með markvissri þjálfun geti skipað sér á bekk með þeim bestu.

Gæta skal að því að afreksíþróttastarf sérsambanda og AMÍ hefjist ekki of snemma heldur sé það hlutverk íþróttafélaga að vinna með börnum og unglingum upp að vissum aldri. AMÍ ætti ekki að vinna beint með ungmennum á grunnskólaaldri en viðmiðunaraldur fyrir starfsemi sérsambanda skal vera unglingastig grunnskóla, þ.e. að starfsemi sérsambanda nái ekki neðar í aldri. AMÍ og sérsambönd geta þó haft áhrif á starf íþróttafélaga gagnvart yngri þátttakendum með réttum leiðbeiningum, fræðslu og aðhaldi.

77. ÍPRÓTTAÞING ÍSÍ

Mikilvægt er að efla aðkomu íþróttahéraða að afreksíþróttastarfinu. Æskilegt er að hvert íþróttahérað skilgreini sínar áherslur og styðji við ÍSÍ og sérsambönd í afreksmálum, eftir því sem við á.

Helstu markmið og viðfangsefni í afreksíþróttastarfinu

Íþróttaafrek er uppskera margra ára markvissrar starfsemi og forsenda þess eru fagleg vinnubrögð og viðunandi starfsumhverfi íþróttafólksins til að þróa hæfileika sína. Markmið og viðfangsefni í afreksíþróttastarfinu eru m.a. að:

Markmið/viðfangsefni	Leiðir	Mæling
Hækka afreksstig íslenskra íþrótta. Fjölga íþróttafólki á efsta getustigi. Efla þátttöku sérsambanda ÍSÍ í alþjóðlegum mótum. Að jafna hlut kynja í afreks- og landsliðsstarfi.	Styðja við starfsemi sambandsaðila ÍSÍ í tengslum við afreksíþróttir. Sem flest sérsambönd setji sér raunhæfar tímasettar áætlanir til að efla afreksstarf innan sérsambands og íþróttafélaga. Hvert sérsamband móti raunhæfar áætlanir til að efla þátttöku og árangur á alþjóðlegum mótum. Átaksverkefni verði komið á fót í tengslum við kynjahlutfall í íþróttahreyfingunni	Mat á árangri íslenskra keppenda á alþjóðlegum stórmótum. Fjöldi keppenda á efsta getustigi innan sérsambanda ÍSÍ. Fjöldi aðila og kynjahlutfall í landsliðsverkefnum sérsambanda ÍSÍ.
Bætt aðstaða til æfinga fyrir afreksíþróttir á vettvangi sveitarfélaga, ríkis og einkaaðila.	Hvert sérsamband ÍSÍ skilgreini þá aðstöðu sem nauðsynleg er fyrir afreksíþróttafólk sem kynnt er fyrir sveitarfélögum, ríki og einkaaðilum. Stuðla að því að sem flest sérsambönd hafi aðgengi að skilgreindum þjóðarleikvangi sem uppfyllir alþjóðlegar kröfur. Hvetja opinbera- og einkaaðila til að styrkja landsliðsæfingar og/eða afreksæfingar á vegum sérsambanda ÍSÍ.	Fjöldi mannvirkja sem uppfylla kröfur sérsambanda ÍSÍ um aðstöðu til æfinga fyrir afreksíþróttir. Fjöldi skilgreindra þjóðarleikvanga á Íslandi. Fjármagn opinberra- og einkaaðila sem fer til æfinga á vegum sérsambanda ÍSÍ. Fjöldi tíma sem úthlutað er til sérsambanda ÍSÍ vegna æfinga.
Stuðla að og miðla niðurstöðum rannsókna á sviði íþróttar- og þjálfunarvísinda til þjálfara, íþróttafólks og annarra er málið varðar. Stuðla að og efla samráð og upplýsingaþjónustu á sviði læknávisinda íþróttanna/ íþróttar- og heilsufræði.	Efla samvinnu við háskólastofnanir og þá aðila sem sinna rannsóknum á Íslandi. Efla samvinnu við fagfélög er tengjast læknávisindum íþrótta. Fjölga þeim fræðsluviðburðum er miðla niðurstöðum rannsókna á sviði íþróttar- og þjálfunarvísinda.	Fjöldi fræðsluviðburða er miðla niðurstöðum rannsókna. Fjöldi fréttar og greina er birtast á miðlum ÍSÍ um læknávisindi íþrótta, miðlun rannsókna og niðurstaðna þeirra.

77. ÍÞRÓTTAÞING ÍSÍ

Markmið/viðfangsefni	Leiðir	Mæling
Veita hvers kyns ráðgjöf og stuðning er getur orðið til að efla afreksíþróttafólk, bæði meðan á keppni þeirra stendur og að loknum keppnisferli.	Efla starfsemi Íþróttamannanefndar ÍSÍ. Efla starfsemi Samtaka íslenskra Ólympíufara (SÍÓ). Efla starfsemi Afreksmiðstöðvar ÍSÍ.	Fjöldi reglubundinna skoðanakannana meðal afreksíþróttafólks. Fjöldi fræðsluviðburða á vegum SÍÓ og/eða Íþróttamannanefndar ÍSÍ. Fjöldi skráðra mælinga í gagnagrunn Afreksmiðstöðvar ÍSÍ.
Skapa kjöraðstæður fyrir afreksíþróttafólk innan skólakerfis og á almennum vinnumarkaði til að ná árangri samhliða námi og starfi.	Ná samningum við MSNM um meiri sveigjanleika fyrir afreksíþróttafólk í námi. Stuðla að bættum lýðréttindum afreksíþróttafólks innan hins opinbera kerfis. Stuðla að bættu aðgengi afreksíþróttafólks til fjarnáms á mennta- og háskólastigi. Styðja við þróun afreksíþróttabrauta í framhaldsskólum. Skólar komi til móts við afreksíþróttafólk vegna afreks- og landsliðsverkefna.	Fjöldi afreksíþróttafólks sem er í námi samhliða íþróttaiðkun. Fjöldi afreksíþróttafólks sem getur stundað vinnu samhliða íþróttaiðkun. Upplýsingar um sérúrræði í opinberum regluramma varðandi afreksíþróttafólk. Fjöldi afreksíþróttafólks í viðurkenndu fjarnámi á mennta- og háskólastigi. Fjöldi framhaldsskóla er bjóða upp á afreksíþróttabrautir. Fjöldi skóla sem koma til móts við afreksíþróttafólk vegna afreks- og landsliðsverkefna.
Efla þekkingu þjálfara, dómara og annarra sem koma að afreksíþróttastarfi á Íslandi þannig að þeir séu samkeppnishæfir á alþjóðamælikvarða.	Auka framboð af fræðsluviðburðum sem höfða til þjálfara, dómara og annarra þátttakenda í afreksíþróttastarfinu. Veita styrki til þjálfara, dómara og annarra þátttakenda í afreksíþróttastarfi til að sækja sér framhaldsþekkingu.	Fjöldi fræðsluviðburða fyrir þjálfara, dómara og annarra í fremstu röð. Fjöldi styrkja sem veittir eru til þjálfara, dómara og annarra til að vera samkeppnishæfir á alþjóðamælikvarða í viðkomandi íþróttagrein.
Veita afreksíþróttafólki/liðum fjárhagslegan stuðning.	Framlög ríkis, sveitarfélaga og atvinnulífs til afreksstarfs aukist.	Upphæð fjármagns til afreksíþróttar í reikningum íþróttahreyfingarinnar.

77. ÍPRÓTTAÞING ÍSÍ

Afreksstefnur sérsambanda

AMÍ skal gefa út ramma fyrir afreksstefnur og leiðbeiningar vegna mótunar afreksstefna sérsambanda og kynna fyrir sambandsaðilum. Hvert sérsamband ÍSÍ skal hafa mótaða afreksstefnu samkvæmt ramma AMÍ. Í afreksstefnu sérsambands skal meðal annars fjallað um skilgreiningar á afrekum og flokkun alþjóðlegra móta, kröfur um aðstöðu vegna afreksíþróttar, kröfur vegna menntunar dómara og þjálfara í afreksíþróttastarfi og hvernig stuðlað verður að framgangi íþróttafólks á heilrænan hátt. Uppfæra þarf afrekstefnu hvers sérsambands miðað við afreksstarf hverju sinni.

Afreksstefnan er leiðin að langtíamarkmiðum viðkomandi íþróttagreinar og tekur á þeim þáttum sem snúa að afreksstarfi í viðkomandi íþróttagreinum. Stefnan ákvarðar þá leið sem sérsambandið og aðilar þess vilja starfa eftir og hvernig nýta á auðlindir sambandsins til að ná settum markmiðum. Með auðlindum er jafnt átt við fjármuni, aðstöðu, búnað og mannauð viðkomandi íþróttagreinar.

Stefnan skal vera til umfjöllunar á sérsambandsþingi eða formannafundi sérsambands hverju sinni og skal borin upp til staðfestingar á sérsambandsþingi.

Sérsamband skal leggja áherslu á að kynna stefnuna fyrir aðildarfélögum og deildum, þjálfurum, iðkendum, aðstandendum íþróttafólksins og öðrum þeim sem stefnan tengist.

Afreksstefna sérsambands skal vera aðgengileg á heimasíðu viðkomandi sérsambands.

Sameiginleg ábyrgð

Íþróttahreyfingin verður öll að axla sameiginlega ábyrgð á því að framfylgja afreksstefnu ÍSÍ og skiptir þá öllu að ríkur metnaður til starfsins sé fyrir hendi jafnt hjá ÍSÍ, sérsamböndum, íþróttahéruðum og félögum, sem og afreksíþróttafólkinu sjálfu.

Stefnuyfirlýsing Íþróttar- og Ólympíusambands Íslands í afreksmálum skal vera til umfjöllunar á Íþróttatæpingi ÍSÍ hverju sinni.

Samþykkt á 77. Íþróttatæpingi ÍSÍ þann 17. maí 2025.

Greinargerð

Afreksstefna ÍSÍ byggir að mestu leiti á þeirri stefnu sem samþykkt var á Íþróttþingi ÍSÍ árið 2000 á Akureyri. Með þeirri stefnu fylgdi ítarleg greinargerð sem fjallaði um kröfur til markvissrar stefnumótunar hjá sérsamböndum, áætlunargerðar og fleiri faglegra þátta. Stærsti hluti greinargerðarinnar fjallaði þó um fyrirkomulag á starfsemi Afrekssjóðs ÍSÍ.

Á þeim árum sem liðin eru frá Íþróttþingi ÍSÍ árið 2000 hefur Afrekssjóður ÍSÍ og afreksstarfið innan íþróttahreyfingarinnar þróast mikið og á síðustu árum hefur verið mótaður leiðbeinandi rammi fyrir afreksstefnur sérsambanda ÍSÍ og gert að skilyrði fyrir styrkveitingum Afrekssjóðs ÍSÍ að viðkomandi sérsamband sé með mótaða afreksstefnu samkvæmt ramma ÍSÍ.

Töluverð vinna við mótun nýrrar afreksstefnu átti sér stað í kringum Íþróttþing ÍSÍ 2017 þar sem breytingar voru gerðar sem tóku mið af vinnu sem þá var í gangi í kjölfar aukins framlags ríkisins til Afrekssjóðs ÍSÍ. Á Íþróttþingi ÍSÍ 2019 var verið að lagfæra orðalag sem og bæta inn markmiðum og viðfangsefnum sem tengjast keppni og árangri.

Að þessu sinni voru breytingar gerðar í samræmi við tillögur starfshóps mennta- og barnamálaráðuneytisins um umgjörð afreksíþróttafólks sem voru samþykktar í lok apríl 2024. Má þar helst nefna stofnun Afreksmiðstöðvar Íslands. Breytingarnar fela í sér að orðalagi var breytt á ýmsum stöðum og að kaflar um Afrekssjóð ÍSÍ og stoðþjónustu afreksíþróttar voru teknir út. Þess í stað var kafla um Afreksmiðstöð Íslands bætt inn sem tekur m.a. á stoðþjónustu við afreksíþróttafólk og fjármögnun afreksíþróttastarfs.

Fulltrúar sérsambanda ÍSÍ höfðu aðkomu að þeim breytingum sem hér er lagt til.